

عنوان مقاله:

ریشه یابی واژه سنندج از دیدگاه زبانشناسی تاریخی

محل انتشار:

بازدهمین کنفرانس بین المللی زبان، ادبیات، تاریخ و تمدن (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسنده:

ویدا نداف - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

خلاصه مقاله:

استان کردستان با مساحتی حدود ۲۸۲۳۵ کیلومتر مربع در غرب ایران در همسایگی خاک عراق قرار دارد. مرکز استان کردستان شهر سنندج است. استان کردستان به علت تراکم زیاد کوه، فاقد دشت های وسیع است و در نواحی مرکزی و غربی آن دشت های کوچک وجود دارد. استان کردستان بخشی از سرزمینی است که تحت حکومت مادها اداره می شده است. با توجه به وضعیت اقلیمی و آب و هوای استان کردستان و بر اساس متون تاریخی و کاوش های باستان شناسی، بسیاری از مورخان معتقدند که نخستین اقامتگاه اقوام آریایی در مناطق مشرق دریاچه ارومیه بوده است. سنندج در دره نسبتا وسیعی واقع شده و از جهت شمال، خاور و شمال باختر کوه های کم ارتفاع خاکی و از طرف جنوب باختر کوه خاکی و مرتفع آبیذر آن را احاطه کرده اند. بسیاری بر این اعتقاد دارند که وجه تسمیه سنندج یا قلعه ای که در آن وجود داشته مرتبط است. این قلعه را سلیمان خان اردلان والی کردستان در زمان شاه صفی ۱۰۳۸ تا ۱۰۵۲ ه.ق در اینجا بنیاد کرده است. سلیمانخان وقتی به سنندج آمد، به سرعت به استحکام بخشی و مرمت دژ سینه پرداخت که به روایتی این دژ به دوره ساسانی باز میگردد. سانان به معنی عقاب که در بسیاری از نقش برجسته های پایه دروازه های ورودی خانه های قدیمی سنندج به وفور دیده می شود که در فرهنگ ایرانی و به ویژه در منطقه کردستان پرنده ای قابل احترام و نشانه شکوه و عظمت است و سنندج به قلعه عقاب ها معروف است. به نظر نگارنده واژه سنندج از دو واژه سینه و دژ تشکیل شده است. saēna- در اوستا اسم مذکر بوده که نام پرنده ای است (Barthlomae, ۱۹۰۴, p. ۱۵۴۸) واژه دژ در فارسی برگرفته از didā- اسم مونث در فارسیباستان، dehī- در سنسکریت، dhiḡhā- در ایرانی باستان است (Kent, ۱۹۵۳, p. ۱۹۱) معادل آن در اوستا daēza- اسم مذکراست (Barthlomae, ۱۹۰۴, p. ۶۷۴). با توجه به این توضیحات هدف از نگارش مقاله تجزیه و تحلیل نامجای سنندج از دیدزبانی و ریشه یابی آن بر اساس زبان های باستانی ایران است.

کلمات کلیدی:

سنندج، سینه، دژ، پرنده شکاری، کردستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2015384>

